

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 102/2021-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 6000/2008 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava V v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 6000/2008 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Bratislava V **prikazuje**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 6000/2008 konal bez zbytočných prietahov.
3. Sťažovateľovi **priznáva** finančné zadostučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré **je** Okresný súd Bratislava V **povinný** zaplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Bratislava V **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania v sume **450,29 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 24. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 6000/2008. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov, priznal mu náhradu trov konania a primerané finančné zadosťučinenie v sume 12 000 eur vzhľadom na „celkovú dobu konania, nečinnosť súdu, správanie sťažovateľa, skutkovú aj právnu jednoduchosť konania“.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi ako povinnému bolo od roku 2008 okresným súdom vedené exekučné konanie pod sp. zn. 37 Er 6000/2008. Dňa 8. júla 2009 podal sťažovateľ návrh na zastavenie exekúcie z dôvodu právoplatnosti zrušenia exekučného titulu. Okresný súd uznesením č. k. 37 Er 6000/2008-62 z 21. júla 2009 exekúciu zastavil. Oprávnený podal 24. augusta 2009 proti uzneseniu o zastavení exekúcie odvolanie. Sťažovateľ sa 24. septembra 2009 vyjadril k odvolaniu oprávneného a súčasne vyčíslil trovy právneho zastúpenia povinného v exekúcii, ktorých náhradu žiadal priznať. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací uznesením č. k. 18 CoE 172/2011-96 z 5. októbra 2011 potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 37 Er 6000/2008-106 z 18. septembra 2019 uložil oprávnenému zaplatiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie. Sťažovateľ 19. septembra 2019 opätovne požiadal okresný súd, aby rozhodol o jeho nároku na náhradu trov exekúcie.

3. Okresný súd uznesením č. k. 37 Er 6000/2008-107 z 25. septembra 2019 priznal povinnému nárok na náhradu trov konania proti oprávnenému v rozsahu 100 %. Sťažovateľ uvádza, že ku dňu podania ústavnej sťažnosti mu nebola doručená elektronická doložka právoplatnosti uznesenia z 25. septembra 2019 ani doručené na vyjadrenie prípadné odvolanie oprávneného.

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ poukazuje na to, že po rozhodnutí o rozsahu náhrady trov konania je súd povinný rozhodnúť o výške náhrady trov exekúcie sťažovateľa ako úspešného povinného (§ 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku v spojení s § 9a ods. 1 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017). Ku dňu podania ústavnej sťažnosti okresný súd o výške nároku sťažovateľa na náhradu trov exekúcie nerozhodol, pričom od právoplatného zastavenia exekúcie uplynulo už viac ako 9 rokov.

5. Podľa názoru sťažovateľa nečinnosťou okresného súdu došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom on sám k týmto prietahom nijako neprispel, konanie nemaril, nezdržoval, všetky povinnosti si riadne plnil, zrušenie exekučného titulu súdu bezodkladne oznámil. Predmet konania nepovažuje sťažovateľ za právne či skutkovo zložitý, označil ho za „triviálny“.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

6. Ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie uznesením č. k. II. ÚS 102/2021-12 z 25. februára 2021 vyzval okresný súd 10. marca 2021 na vyjadrenie a zaslanie spisu sp. zn. 37 Er 6000/2008.

7. Na výzvu ústavného súdu reagovala predsedníčka okresného súdu podaním č. k. Spr 3124/2021 z 25. marca 2021, v ktorom okrem iného uviedla, že sťažovateľ namieta nečinnosť súdu po dobu 8 rokov od zastavenia exekúcie po rozhodnutie o nároku na náhradu trov exekúcie a následne nečinnosť trvajúcu 1 rok a 3 mesiace – od rozhodnutia o priznaní nároku na ich náhradu do podania ústavnej sťažnosti, pričom konštatovala, že sťažovateľ dôvodne namieta prietahy v konaní v uvádzanom období. Predsedníčka okresného súdu poukázala na nadmernú zaťaženosť exekučného oddelenia okresného súdu a tiež uviedla, že požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia považuje za neadekvátnu, a poukázala na konkrétne rozhodnutie ústavného súdu vo veci prietahov v konaní trvajúcich približne rovnakú dobu, ako je to v prípade sťažovateľa, v ktorom ústavný súd priznal sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 1 500 eur.

8. Na záver predsedníčka okresného súdu oznámila, že netrvá na ústnom prerokovaní veci ústavným súdom a ako prílohu predložila prehľad úkonov okresného súdu v napadnutom konaní spísaných vyššou súdnou úradníčkou, počínajúc 17. septembrom 2019, keď jej právna vec sťažovateľa bola pridelená. Poverená vyššia súdna úradníčka okrem iného uvádza:

„Po preštudovaní spisu som dňa 18. 9. 2019 (teda deň po predložení) pod svojím menom vydala Uznesenie č. k. 37 Er/600/2008-106, ktorým som Oprávnenému uložila povinnosť zaplatiť trovy exekúcie príslušnému súdnemu exekútorovi - toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 9. 10. 2019 a vykonateľnosť dňa 27. 9. 2019. Následne dňa 25. 9. 2019 (teda v časovom intervale kratšom ako 14 dní od prvotného predloženia spisu mne ako VSÚ) rozhodol sudca uznesením č. k. 37 Er/600/2008-107 tak, že povinnému priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %). Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 12. 1. 2019.

Medzičasom bola do spisu povinným doručená sťažnosť na prietahy. Spis mi bol predložený na vybavenie 23. 9. 2019. Po preštudovaní spisu a podanej sťažnosti som konštatovala, že táto nebola dôvodná nakoľko, tvrdenia PZ povinného o tom, že do dňa podania sťažnosti na prietahy mu NEBOLI doručené uznesenia odvolacieho súdu a to uzn. KS BA zo dňa 5. 10. 2011, č. k. 18 CoE/171/2011-97 a uzn. KS BA zo dňa 5. 10. 2011, č. k. 18 CoE/172/2011-196 sa ukázalo ako nepravdivé, nakoľko v súdnom spise sa nachádzali riadne zažurnalizované doručky k vyššie uvedeným uzneseniam. Z pripojených doručeník vyplývalo, to že uzn. KS BA zo dňa 5. 10. 2011, č. k. 18 CoE/171/2011-97 bolo PZ povinného doručené dňa 16. 11. 2011 a uzn. KS BA zo dňa 5. 10. 2011, č. k. 18 CoE/172/2011-196 25. 1. 2012 podľa č. l. 101.

Následne PZ povinného požiadal súd o zaslanie nových rovnopisov vyššie uvedených uznesení KS. Na čo súd uznesením zo dňa 25. 10. 2019 zaviazal povinného k zaplateniu súdneho poplatku za vyhotovenie 2 rovnopisov súdneho rozhodnutia spolu vo výške 20 eur.

Tunajší súd obe ďalšie rovnopisy zaslal PZ povinného čo vyplýva aj z č. l. 133 a pripojenej doručenky.

Následne na základe môjho pokynu zo dňa 16. 1. 2020, bol spis daný na veľkú lehotu, je možné, že pri nadmernom zaťažení exekučného oddelenia a vysokom počte spisov, uniklo mojej pozornosti, že je potrebné aby súd rozhodol uznesením o výške náhrady trov súdneho konania, na základe vyčíslenia od PZ povinného.“

9. Z vyžiadaného spisu okresného súdu sp. zn. 37 Er 6000/2008 ústavný súd navyše zistil, že 26. marca 2021 rozhodol okresný súd uznesením sp. zn. 37 Er 6000/2008 o výške nároku na náhradu trov konania, pričom toto uznesenie nie je dosiaľ právoplatné.

III.2. Replika sťažovateľa:

10. Právny zástupca sťažovateľa sa podaním z 21. apríla 2021 vyjadril k stanovisku okresného súdu č. k. Spr. 3124/2021 z 25. marca 2021, v ktorom poukázal na to, že okresný súd nezaujal stanovisko k tomu, že sťažovateľovi nebola dosiaľ doručená elektronická doložka právoplatnosti uznesenia z 25. septembra 2019, pričom sa nenachádza ani v elektronickom súdnom spise, takže sa domnieva, že nebola vôbec vygenerovaná. Sťažovateľovi bola 31. decembra 2020 zamietnutá žiadosť o sprístupnenie elektronického spisu, následne mu však bol bez akejkoľvek jeho ďalšej aktivity súdny spis sprístupnený. Sťažovateľ zastáva názor, že nesprávna činnosť súdu nie je zapríčinená objektívnymi príčinami, ako sa to snažia prezentovať súdy, ale nezriedka je jej príčinou „nedôslednosť, povrchnosť a nedostatočná sústredenosť na vlastnú prácu“.

11. Právny zástupca sťažovateľa nepovažuje za adekvátne nahrádzať kvalifikované vyjadrenie predsedu okresného súdu vyjadrením vyššieho súdneho úradníka, resp. sudcu, ktorého obsahom a cieľom je vlastná obhajoba z pohľadu disciplinárnej zodpovednosti. Na účely posudzovania porušenia práva účastníka na konanie bez prieťahov však ide o skutočnosti úplne nepodstatné. Pokiaľ však predsedovia súdov už rozvíjajú túto obhajobnú líniu, mali by podľa sťažovateľa vyjadrenie doplniť aj o svoju vlastnú obhajobu a uviesť, aké organizačné opatrenia za dlhé roky prieťahov vykonali a koľko disciplinárnych konaní iniciovali.

12. Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že vo vyjadrení okresného súdu úplne absentuje čo i len náznak ospravedlnenia za mnohoročné prieťahy a aj tento postoj by mal byť pri rozhodovaní o výške odškodnenia podľa neho zohľadnený, keďže finančné zadost'učinenie nemá iba satisfakčnú funkciu, ale aj funkciu preventívnu.

13. V závere svojho vyjadrenia sťažovateľ uviedol, že netrvá na ústnom prerokovaní veci ústavným súdom a za repliku si žiada priznať náhradu trov konania.

14. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vec prejednal a rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, keďže na základe obsahu podaní a vyžiadaného spisu dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitost' veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria ústavný súd považuje aj povahu prerokúvanej veci.

16. Predmetom napadnutého exekučného konania bolo vymozenie peňažného plnenia s príslušenstvom. Po právoplatnom zastavení konania ostalo okresnému súdu rozhodnúť len o trovách exekúcie, pričom k tejto problematike existuje v zásade ustálená judikatúra všeobecných súdov. Ústavný súd konštatuje, že z predloženého spisu okresného súdu nezistil skutočnosti, ktoré by poukazovali na skutkovú či právnu zložitost' posudzovanej veci.

17. V konaní o ústavnej sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov ústavný súd okrem zložitosti veci skúma aj to, akým spôsobom sa na priet'ahoch konania podieľa osoba, ktorá podala ústavnú sťažnosť vo veci porušenia jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Po preskúmaní príslušného spisového materiálu ústavný súd zistil, že sťažovateľ svojím správaním v napadnutom konaní pred okresným súdom neovplyvnil nežiadúcim spôsobom jeho dĺžku.

18. Ústavný súd napokon hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní. Z doterajšieho priebehu konania popísaného v bodoch 2, 3, 8 a 9 odôvodnenia tohto nálezu vyplýva, že v procesnom postupe okresného súdu sa vyskytovali obdobia jeho neodôvodnenej nečinnosti. Okresný súd bol absolútne nečinný odo dňa, keď uznesenie okresného súdu o zastavení konania č. k. 37 Er 6000/2008 z 21. júla 2009 nadobudlo právoplatnosť v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 18 CoE 172/2011-96 z 5. októbra 2011 – teda od 16. novembra 2011 až do vydania uznesenia okresného súdu, ktorým rozhodol o nároku na náhradu trov konania č. k. 37 Er 6000/2008 z 25. septembra 2019 a ktoré nadobudlo právoplatnosť 12. októbra 2019, spolu takmer osem rokov. K ďalšej neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu došlo

po právoplatnosti uznesenia z 25. septembra 2019. Toto obdobie nečinnosti bolo ukončené až po prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie vydaním uznesenia č. k. 37 Er 6000/2008 z 26. marca 2021, trvalo teda rok a pol. Spolu bol okresný súd v napadnutom konaní bezdôvodne nečinný 9 a pol roka.

19. Obranu okresného súdu spočívajúcu v uvádzaní dôvodov, ktoré mali ako objektívne príčiny spôsobiť prieťahy v konaní, ústavný súd so všeobecným odkazom na svoju ustálenú judikatúru neakceptoval. Vysoká zaťaženosť sudcov či jednotlivých súdnych oddelení nemôžu byť na ťarchu strany sporu a nemajú povahu okolnosti, ktorá by vylučovala zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k názoru, že dĺžka napadnutého konania okresného súdu je celkom zjavne neprimeraná a že neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu v napadnutom konaní vedenom pod sp. zn. 37 Er 6000/2008 došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku rozhodnutia).

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

21. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

22. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou vo veci konal.

23. V záujme efektívnosti poskytnutej ochrany sťažovateľovi ústavný súd prikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať v predmetnej veci bez zbytočných prieťahov, pretože ku dňu prerokovania ústavnej sťažnosti nenadobudlo uznesenie č. k. 37 Er 6000/2008 z 26. marca 2021 právoplatnosť (bod 2 výroku rozhodnutia).

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

25. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

26. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadostučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

27. Sťažovateľ si v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadostučinenie v sume 12 000 eur vzhľadom na „celkovú dobu konania, nečinnosť súdu, správanie sťažovateľa, skutkovú aj právnu jednoduchosť konania“.

28. Pri určení primeraného finančného zadostučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadostučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

29. Vzhľadom na konštatované zbytočné prieskumy, neodôvodnenú nečinnosť okresného súdu a zjavne neprimeranú dĺžku rozhodovania okresného súdu v napadnutom konaní, berúc do úvahy skutkovú a právnu jednoduchosť konania na okresnom súde, správanie sťažovateľa a všetky okolnosti daného prípadu, ústavný súd, majúc na pamäti to, že cieľom priznania primeraného finančného zadostučinenia je len zmiernenie ujmy pocitovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie sumy 1 000 eur za primerané finančné zadostučinenie (bod 3 výroku rozhodnutia).

30. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadostučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadostučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplatenia.

VI.

Trovy konania

31. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním právnym zástupcom.

32. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola 1 062 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2020. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2020 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva

spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 177 eur. Takto stanovená odmena spolu s režijným paušálom 10,62 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 187,62 eur za jeden úkon uskutočnený v roku 2020, t. j. za dva úkony 375,24 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – vyjadrenie k stanovisku okresného súdu z 21. apríla 2021, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré nie sú obsiahnuté v samotnej ústavnej sťažnosti, preto mu odmenu za uvedený úkon nepriznal. Keďže právny zástupca sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, uvedená suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda priznal úspešnému sťažovateľovi náhradu trov konania v sume 450,29 eur (bod 4 výroku rozhodnutia).

33. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2021

Peter Molnár
predseda senátu